

SPEKTRUM

Časopis zo života rímskokatolíckej farnosti Vítaz

Ročník 11
Január 2010
Číslo 1

Nech vianočný čas trvá čo najdlhšie

Vianočný čas

Bratia a sestry, nachádzame sa vo vianočnom období, kedy každý deň je poznačený myšlienkou na druhých. Predbiehame sa v pohnútkach, čo najviac urobiť radosť druhým. Chceme byť v prítomnosti najbližších, žiť pre iných. Chceme obdarovať a byť obdarovaní.

Všetky vinše, piesne vyjadrujú radosť, ktorú nemôžeme prežiť sami a preto sa o túto radosť delíme s druhými. V tomto čase vnímame, že rozdelená radosť je radosť dvojnásobná a bolo by na škodu ju ukrývať a nepodeliť sa s ňou.

Tajomstvo týchto dní ozrejmuje pravda: „Boh tak miloval svet, že nám poslal svojho jednorodeného Syna, aby každý, kto v neho verí, mal život večný.“ A odvtedy, ako hovorí Roger Schutz, možno Boha stretnúť iba v človeku a človeka vo svojej hĺbke môžeme stretnúť iba vtedy, keď v ňom stretneme Boha.

Vianočný čas je teda časom vzťahu k Bohu a k ľuďom. Preto sa počas týchto dní viac navštevujeme, tešíme sa navzájom zo seba a prajeme si len to „dobré“. Nech to „dobré“ tak skoro nevyrchá z našich životov a z nášho každodenného správania sa jeden k druhému. Nech vianočný čas trvá čo najdlhšie.

Preto prajem Vám oči, ktoré si všimnú aj malé veci, malé veci každodenného života, ktoré svedčia o Božej veľkosti a o jeho láske a starostlivosti.

- Prajem Vám uši, ktoré prijímajú aj signály, ktoré neboli vyslovené.
- Prajem Vám ruky, ktoré nerozmýšľajú dlho, či majú pomáhať.
- Prajem Vám v pravý čas správne slovo.
- Prajem Vám milujúce srdce, ktorým sa dáte viesť.
- Prajem Vám radosť, pokoj a pokoru.
- Prajem Vám ľudí, ktorých máte radi, aby pri Vás stáli a dodávali Vám odvahu. Ľudí, ktorí Vám pomôžu ďalej, keď ste smutní, unavení a vyčerpaní.
- Prajem Vám dostatočný oddych a prácu, ktorá Vám urobí radosť.
- Prajem Vám dobré srdce, ktoré je plné radosti a túto lásku dáva ďalej.
- Prajem Vám, aby Pán času a všetkého dobra bol neustále s Vami.

Všetko dobré v novom roku 2010 Vám vinšuje Váš duchovný otec Oliver.

Novoročný vinš

A ja Vam vinčujem,
žeby sme sa mali toho roku lepši,
veľo kolačoch po polnej tepši,
veľo šlivkoch na paľenku,
aj na sladku dovolenku
a furt polnu peňaženku.

ilustračná snímka: M. Magda

OBSAH

ÚVODNÍK

Bratia a sestry	2
Nový rok	3

KATECHÉZA

Exercície (XVI.)	4
Byť kňazom	5

ROZHOVOR

Prof. Anton Fabián	6
--------------------------	---

NÁZORY A SVEDECTVÁ

Vianoce - narodenie Pána	10
Čas masiek	10
Ako prežiť sv. omšu	11
Brvo v oku	12
Vianoce 2009	13
Sv. omša (VII.)	14

AHOJ DETI!

C ako cesta	15
-------------------	----

SPEKTRUM MLADÝCH

Duchovnosť a psychológia XI.	16
Trampoty v manželstve (XLI.)	18
Stalo sa, Stane sa	19
Štatistika 2009	20
Prehľad bohoslužieb	22

SNÍMKY

Titulka: M. Magda
Meditačná: M. Magda
Vnúť. zadná: E. Jenča, M. Magda
Vonk. zadná: M. Magda

SPEKTRUM

Vydáva:

Rímskokatolícky farský úrad
vo Vítaze pre vnútornú potrebu

Za vydanie zodpovedá:

Mgr. Oliver Székely s kolektívom redakcie

Jazyková úprava: Anna Blizmanová

Grafika: Martin Magda

Kontakty:

Telefón: 051/791 62 35; 791 61 16

www.vitaz.rimkat.sk

e-mail:

vitaz@rimkat.sk, spektrum@rimkat.sk

Redakcia si vyhradzuje právo úpravy textov.

Nový rok

Po dvanásťmesačnom ťažkom putovaní

rozlúčil sa s nami tento ročík starý.

**Hoci je nám ľúto niektorých dní roka,
neúprosný čas nám nový rok ponúka.**

**Vchádzame do neho celkom zaslepení,
skryté sú pred nami nášho života scény.**

**Každý prežitý deň život nám opíše,
či bude slniečko alebo víchrice.**

**Čo nás čaká v novom roku to veru nevieme,
ale všetko z lásky z Božích rúk prijmem.**

**Od všetkého zlého vyslobod' nás, Pane,
Tvoj pokoj a láska nech s nami zostane.**

Mária Berthótyová

EXERCÍCIE (XVI. časť)

V rámci katechézy - nášho kresťanského vzdelávania - vám chceme v niekoľkých častiach na pokračovanie ponúknuť exercície podľa vzoru sv. Ignáca z Loyoly. Uvedomujme si navzájom potrebu takejto vzdelávania. Často sa stáva, či už doma, na ulici alebo aj v práci, že dostaneme otázku, týkajúcu sa našej viery. Nech sú tieto riadky duchovným pokrmom, ktorý v nás vzbudí radosť nad pôsobením Ducha Svätého. Nech Duch Svätý naplní myseľ, ale i naše srdcia.

Nazeranie tajomstiev

Človek prežíva svoj život ako osoba. Prežíva svoje problémy. Ako veriaci viem, že som celý ponorený do tajomstiev. Chápem veľkosť a biedu moderného človeka. Je spoločenský, a predsa opustený. Niektorí hovoria, že všetko je absurdné. Ako žiť?

Technika a veda rieši otázky vonkajšie a bezprostredné, ale čo s mojím životom ako celkom? Ako mám žiť? Viera mi ujasňuje otázky najzákladnejšie. Cez informácie, ktoré máme priamo od Boha v zjavení. Viera mi odhaľuje to, čo je neviditeľné – program Boží so svetom a so mnou.

Svätý Lukáš označuje Ježišove slová, povedané i nám: „Vám je dané poznať tajomstvá Božieho kráľovstva“ (Lk 8, 10). Kristus sa dotýka celého človeka. Informuje nás o najhlbších pravdách. Prišiel posvätiť celý život sveta. Povedal plnú pravdu o svete. Existuje viditeľný svet okolo nás, ktorý sa skúma cez vedy. Existuje i neviditeľný svet ducha a svet Božieho života. Cez Krista máme prístup k najskrytejším tajomstvám nášho vlastného života v Bohu a najhlbším tajomstvám vnútorného Božieho života. Sme zaradení do Božieho plánu so svetom ako živé osoby v dejinách spásy.

Tajomstvá Božieho kráľovstva...Už ľudské tajomstvo druhé-

ho môžem rozoznať len tak, že mi ho druhý v dôvere odkryje. Aj Božie tajomstvo o Božom živote a o Božích zámeroch so svetom môžem poznať len cez dôverné Božie zjavenie. Do Božieho tajomstva nemôžem preniknúť zvonka. Všetko je tu osobné, jedinečné, nevypočítateľné, skryté v hĺbkach Božích. A predsa mám do tohto skrytého sveta prístup – Boh ma povoláva do svojich tajomstiev. „Vám je dané poznať tajomstvá...“ Plnosť tohto tajomstva sa nám ukázala a zjavila v Kristovi. Tajomstvá Božie sa nám cez neho ponúkajú nielen ako pravda, ale aj ako Život.

Keďže sami sme nemali na to schopnosť, Boh nám dal poznávaciu silu. Je to tak, akoby nás niekto upozornil na závažné svetly a potom nám dal elektrónkový ďalekohľad. Boh nás upozornil na svoj dar viery. Vierou sme vystrojení do sveta Božích tajomstiev, uprostred ktorých máme žiť. Cez vieru sa nám svet Božích tajomstiev stáva prístupný.

Naše poznanie sa vierou predlžuje a prehĺbuje – poznávame nové súvislosti sveta a života a najhlbších Božích zámerov. Vidíme, do akého programu sme aj my zaradení. Cez Zjavenie máme účasť na samotnom Božom pohľade na svet. Zjavenie Božie je preto pre nás najhlbšou pravdou

o živote, plnou a neslýchanou skutočnosťou sveta – poznáme Božiu skutočnosť sveta.

Božie tajomstvá, Božie zjavenie v Kristovi nemá byť preto uložené len v knihách. Bolo nám dané pre život. Zjavenie má vplývať na život, má ho formovať, tvoriť a rozvíjať podľa Božích plánov. Božie tajomstvá cez nás majú preniknúť celý náš život. Nazeráť a rozjímať o Božích tajomstvách patrí ku kresťanskému životu, teraz i naveky. Svätý Ján hovorí: „A večný život je v tom, že sme poznali teba.... Pravda tu nejde len o chladné rozumové rozoberanie zjavenia. Boh sám je život. Zjavenie nám bolo dané, aby sme mali život a to čo najhojnejšie“. Svätý Pavol napísal: „A čo by som poznal všetky tajomstvá a mal všemožné vedomosti... a lásky by som nemal, ničím by som nebol“ (1Kor 13, 2).

Sme na obraz a podobu Božiu. Zjavenie nám má umožniť, aby sme boli stále intenzívnejšie na Boží obraz a podobu. Boh povedal o sebe najhlbšie slovo, keď povedal, že je láska. V tomto sa mu máme podobať. Poznávaním Božích tajomstiev máme rozvíjať v sebe túto najpodstatnejšiu podobnosť lásky.

Celý náš duchovný život musí byť rast a rozvoj, pripodobňo-

vanie Bohu, poznávanie Boha a jeho tajomstiev cez zjavenie Božej lásky v Ježišovi Kristovi. Svätý Pavol písal Kolosanom: „aby sa im srdcia potešili a úzko spojili v láske a aby dosiahli všetku plnosť dokonalého chápania a poznali Božie tajomstvo, Krista totiž, v ktorom sú všetky poklady múdrosti a vedomosti“ (Kol 2, 2-3).

Meditovať nad Božími tajomstvami je naša cesta, naša úloha, základný prejav našej kresťanskej životnosti.

Poznať Božie tajomstvá cez vieru je vecou pokory. Ježiš to povedal sám: „Zvelebujem Ťa, Otče..., lebo si ukryl tieto veci pred múdrymi..., ale vyjavil si ich maličkým“. Poznať Božie tajomstvá možno len cez Krista.

„Všetko mi odovzdal môj Otec, a nik nepozná Syna iba Otec, ani Otca nik nepozná, iba Syn a komu to Syn bude chcieť zjaviť“ (Mt 11, 25-27).

Všetky Božie tajomstvá nám boli darované akoby naraz, v jedinom, všetko zhrňujúcim tajomstve Božom - „v Ježišovi Kristovi“ (Kol 2,3). Každá udalosť jeho života je tajomstvo. Celé naše duchovné poznanie a celá naša sila viery je z Krista. Všetko naše duchovné chápanie a náš život z viery je nám daný cez Krista. Pretože „skrz neho sa stali milosť a pravda“ (Jn 1,17).

Celý svoj život a každý náš čin by sme mali stvárňovať cez Božie tajomstvá. Najmä v rozhodujúcich chvíľach života by sme mali rozjímať a nazerať na Božie tajomstvá – pri voľbe životného stavu, pri duchovnej obnove, v duchovných cvičeniach. Len vo svetle Božích tajomstiev môže-

Byť kňazom...

Kňazstvo

Pred mnohými rokmi sa pár mužov rozhodlo odpovedať na výzvu „Nasleduj ma!“ Bolo ich dvanásť. Po nich prišli aj ďalší, bolo ich veľmi veľa. O mnohých ani nevieme.

Aj dnes sa stáva, že človek odpovedá na Kristove volanie do kňazstva. Je to nádherná úloha, dar života Bohu a človeku.

Kto je vlastne kňaz? Vnímame ho niekedy ako slobodného muža - „starého mládenca“, niekedy veľmi zaneprázdneného... a možno ani nie celkom normálneho, keď sa vzdal takých vecí, ako je rodina, vlastný domov, atď.

Ale čo skutočne znamená byť kňazom? Prečo muži aj dnes, po dvetisíc rokoch opúšťajú všetko, aby nasledovali Ježiša v tomto obdivuhodnom povolaní? Dnes viac ako kedykoľvek predtým človek túži poznať Krista a byť ním milovaný. Kňaz má byť zanietený, volaný a dávajúci sa muž.

Dávajúci kňaz (3. časť)

Kňaz je muž dávajúci seba samého pre lásku a službu. Je ako Kristus, ktorý je hlavou tela, Cirkvi, čo znamená, že je vysvätený pre službu Cirkvi. Jeho úrad v cirkevnej hierarchii je úradom služobníka: úradom lásky a služby: „Kto chce byť prvý, nech je posledný zo všetkých a služobník všetkých“ (Mk 9, 35), hovorí Ježiš. Pri poslednej večeri Kristus dáva príklad umývania nôh. Kristus je prvý, ktorý obetuje seba samého a tak nás pripravuje, aby sme kráčali za ním. Nasledovaním Krista – služobníka sa stáva kňaz prvým, kto obetuje svoj život, aby sa tak spolu s ním mohli všetci vzdať svojho života pre Boha. V tomto zmysle je kňaz mužom darujúcim sa ostatným a Bohu.

Darujúci sa znamená patriaci Kristovi. Potom môže darovať Krista svetu. Ako? Rozdáva Krista v Eucharistii, keď koná v Kristovom mene. Rozdáva Krista, keď ohlasuje jeho Slovo, keď navštevuje chorých, tých najúbohejších. Ale môžeme dávať len to, čo sme už prijali. Kňaz žije z dôvernosti s Ježišom, z osobného vzťahu, ktorý nachádza v modlitbe, vo Sviatosti Oltárnej a tiež vo sviatosti pokánia, v ktorej vyznáva, že je hriešnik a v ktorej pre seba nachádza Božie milosrdenstvo. Nakoniec, cez kňaza vysväteného Cirkvou dáva Ježiš ľuďom seba samého. Kňaz nenapodobňuje Krista, ale prostredníctvom milosti sa stáva druhým Kristom. Vo všetkom, čím je a vo všetkom, čo robí je prítomný Kristus. Je „s ním, skrze neho a v ňom“, aby šíril Božiu lásku, ktorá zachraňuje svet

spracoval O. Székely

me spoznať totiž svoje osobné poslanie. Poslanie celkové a celoživotné, ale aj poslanie pre každý jeden deň, v tejto práci, v tejto ťažkosti, v tomto prostredí. Preto by som mal meditovať nad evanjeliom. Aj moje životné poslanie je jedno z tajomstiev Božej vôle, zaradené do Božieho programu a do jednoty tajomstiev Božieho kráľovstva. Z tejto jednoty vyberáme postupne i svoje poslanie. Preto som zainteresovaný na všetkých tajomstvách, ktoré Boh zjavil. Tajomstvo môjho osobného života je ukryté v nich.

Rozjímanie o tajomstvách Božích, nazeranie na Kristov život – to je teda miesto, kde sa stretávame s Bohom, ktorý hovorí. V tomto rozjímaní splýva poznanie, láska, i milosť.

Ak rozjíname o Božích tajomstvách, zostupuje na nás to „posvätenie pravdou“, ktorým nás Kristus požehnal vo svojej veľkokňazskej modlitbe: „Otče svätý, posväť ich pravdou. A tvoje slovo je pravda...aby aj oni boli posvätení pravdou“ (Jn 17,18-19).

Môj kresťanský život je životom podľa Božej vôle, v spojení s Kristom v Cirkvi – cez sviatosť a modlitbu. Prejavuje sa ako požehnaný život v mojej práci, činnosti a tvorbe, i vo vzťahu k ľuďom a k ostatnému svetu. Sústredené rozjímanie o tajomstvách Božích patrí k môjmu duchovnému životu, ak si ho mám ustavične rozvíjať.

Do svojej meditácie mám zapojiť všetko – všetky svoje schopnosti i všetky vyhovujúce prostriedky – ticho, pokoj, samotu.

Sústredene sa mám zahľadieť

na dané Božie tajomstvo a hľadať v ňom svoje osobné tajomstvo. Rozumom si mám všetko rozbrať, pamäťou oživiť, vidieť, živo si predstaviť, akoby počúvať, cítiť, oduševniť sa, ľutovať, ďakovať, robiť si uzávery a program. Mám prežiť celkom osobne predložené tajomstvo Božie. A takto ho mám previesť a uplatniť vo svojom vlastnom živote. Živé a osobné spojenie s tajomstvami Kristovými mi potom zaručí, že spoznané osobné poslanie budem uskutočňovať vo svojom živote. Takto meditácia nebude pre mňa len vecou uvažovania a poznania, nebude to len dar viery ukrytý vo vnútri, ale zároveň moje najosobnejšie presvedčenie a program, najosobnejší zážitok a úkon, ktorý prerastie ako čin aj do môjho vonkajšieho života.

Tajomstvá Božie sú nám darované. My ich prijímame, prijímame ich z bohatstva Kristovej blahozvesti. Ale prijímame ich činne a tvorivo. Rozvíjame ich vo svojom živote. Prijímame ich cez zjavené slovo Božie a cez náuku Cirkvi, ale aj cez vnútorné osvetlenie mysle a svedomia. Prijímame ich cez Cirkev, cez výchovu a vzdelávanie, cez mnohých, čo žili pred nami, vhlbili sa do Božích tajomstiev, zanechali nám to slovom alebo písmom, ohlasovali Božie tajomstvá, ktoré im Kristus dal pochopiť a zaznačili ich či už v inšpirovaných knihách, alebo v iných. „Nie seba kážeme, ale Ježiša Krista Pána nášho, seba však pokladáme na vašich služobníkov“ (2 Kor 4, 5). Toto ohlasovanie tajomstiev Božích máme prijať a rozvíjať vo svojom živote.

Mgr. Ladislav Franc

Mons. Anton Fabián

prof. ThDr. JCDr. PhD.
Katolícka univerzita SK

Tento rozhovor mi sprostredkoval pán farár Miroslav Kyšela po odpustovej slávnosti sv. Mikuláša v Širokom. Pán profesor predsedal tejto slávnosti a bol slávnostným kazateľom.

Pána profesora som poznal iba zo svätých omší z rádia Lumen, ktoré boli prenášané z Košíc vždy v stredu. Tešil som sa na jeho homílie, pretože mali zvláštny duchovný rozmer. Boli v nich použité príbehy, príklady z vedy, techniky či umenia.

Práve preto už od začiatku nášho rozhovoru som si v duchu pripomínal otázku, ako sa na svoje príhovory pripravuje.

Čo Vám zídne na um, keď sa povie Široké?

Asi pred 80 rokmi môj dedo, Juraj Fabián z Ražňan pri Sabínove, vozil pána farára na odpust do Širokého. Vtedy v Širokom bol farárom Jozef Čársky, neskorší košický biskup a v Ražňanoch bol farárom Štefan Onderčo, ktorý bol aj poslancom Národného zhromaždenia v Prahe. Títo kňazi boli kamaráti ešte z kaplánskych čias v Košiciach po roku 1900. Pracovali nielen na poli náboženskom, ale aj na

poli národnom. Obaja sa pričínili o to, aby Slovensko po prvej svetovej vojne jestvovalo ako samostatný štát: najprv v spolupráci s Čechmi a potom od r. 1939 ako samostatné Slovensko. Do Širokého a Ražňan prichádzali aj Jozef Tiso a Andrej Hlinka. Mňa tešia spomienky na to, ako dedo s koňmi, v lete na vozoch, v zime na sánkach vozil „pána do Širokého“.

Takže ste sa narodili v Ražňanoch?

Áno, narodil som sa v Ražňanoch v nedeľu napoludnie, keď sa ľudia vracali z druhej omše.

Základnú školu som navštevoval v Ražňanoch a Gymnázium v Sabinove. K škole sa viaže aj začiatok kňazského povolania. Súdružka učiteľka Jachymová na hodine dejepisu nadávala na náboženstvo a na kňazov, a tiež na to, že pán farár nechcel požičať lavice z kostola na schôdzu Komunistickej strany do kultúrneho domu. Ja som vedel od otca, že to bolo ináč: pán farár chcel lavice poskytnúť, ale až po odpodľnejšej pobožnosti v nedeľu. Členovia komunistickej strany ich chceli počas pobožnosti. Preto som sa postavil a povedal som: „Súdružka učiteľka, nemáte pravdu.“ Rozplakal som sa a odišiel z triedy. Vtedy som si prvýkrát uvedomil, že keď sa na Cirkev nadáva, keď je prenasledovaná, keď ju utláčajú, keď je taká zlá, ja ju budem chrániť a zastávať. Učiteľka, ktorá presviedčala deti, že náboženstvo je nemoderné, feudálne, utláča ľudí, klame a podvádza, dosiahla opačný efekt. Jej pôvodný zámer: vychovať z detí ateistov skončil tým, že som sa neskôr prihlásil

snímka: M. Magda

na Teologickú fakultu.

Paradoxné je, že o dvadsaťpäť rokov neskôr som bol farárom v Zlatej Idke, kde som na prvý piatok chodil dávať sv. prijímanie mame aj otcovi súdružky učiteľky zo základnej školy. Na pohrebe jej rodičov v Zlatej Idke som jej ďakoval za kňazské povolanie.

Vo februári 1968, keď sa blížila maturita, mal som sa rozhodnúť, na akú vysokú školu pôjdem. Išiel som k pánovi farárovi Štefanovi Juskovi, ktorý ma od malička učil náboženstvo, aby mi v pochybnostiach poradil. Pýtal som sa ho: mám sa prihlásiť na teológiu? Na moju otázku odpovedal: „Vieš čo, synku? Modli sa za kňazské povolanie a uvidíš, čo bude ďalej. Ak sa máš stať kňazom, tak ním budeš...“ Nepovedal mi ani áno, ani nie,

len tak všeobecne. Prihlášku som teda podal.

V júni som bol na prijímacích pohovoroch nielen na teológii v Bratislave, ale aj na medicíne v Košiciach. Dodnes si pamätám aulu Lekárskej fakulty na Kostlivého ulici (keď tam dnes chodím vyučovať, spomeniem si, ako som písal písomku z chémie a biológie). Na začiatku júla 1968 mi prišli odpovede i z medicíny i z teológie. Bol som prijatý na obidve školy. Večer zasadala rodinná rada, otec zobral obidve obálky a povedal: „Syn môj, tu máš, rozhodni sa! Jednu obálku musíme hodiť do pece!“ Tak som hodil medicínu do pece a ostala teológia. O päť rokov neskôr, v roku 1973, som bol vysvätený za kňaza.

Môžete nám opísať nejaké zá-

žitky zo štúdia?

Popri štúdiu vo voľnom čase som hral na gitare, organe a basgitare. Bola to éra Beatles - nosil som dlhé vlasy. V seminári som predstaveným povedal, že mne rodičia dovoľia doma nosiť dlhé vlasy, tak prečo by som ich nemohol nosiť aj v škole? Keď som prišiel domov na prázdniny, otec ma vždy vyhrešil: ako môže bohoslovec chodiť s takými vlasmi! Okamžite sa ostrihať! Dlhé vlasy a gitara - to bol dôvod, že v seminári predstavení rozmýšľali, či mám kňazské povolanie?

Záujem o gospelovú hudbu so spolužiakmi z teologickej fakulty priniesol ovocie: publikovali sme 45 min. program Tatran. Keďže neboli CD nosiče - vyšlo to iba na magnetofónových páskach. Cez prázdniny v pražskom divadle ABC po nociach sme to nahrávali.

Inokedy sme pripravili program krížovej cesty, alebo na Vianoce modernú jasličkovú pobožnosť. Gospelovú hudobnú skupinu tvorili: Vladimír Koronthály, Marcel Šiškovič, Marián Zajček, Štefan Obžera, Štefan Pristaš, František Jakubčin a technik Anton Mazán.

Počas teologických štúdií (1968-1973) vzniklo aj moje priateľstvo s Júliusom Chalupom. Hoci bol zo spišskej diecézy a ja z košickej, stále sme sa navštevovali, spolupracovali sme na homíliách, na samizdatových audiovizuálnych programoch. Za komunizmu sme vydávali tajne na cyklostyle rozličné homiletické príručky, čo bolo hodnotené ako protištátna činnosť, lebo „sme marili dozor štátu nad Cirkvou“. Keby nám

boli prišli na to, že na fare máme cyklostyl alebo iný rozmnožovací stroj, tak nám zoberú štátny súhlas, vtedy potrebný pre účinkovanie v pastorácii. Mnohokrát sme riskovali aj väzenie. V náklade dvesto kusov sme medzi kňazov šírili zamyslenia, určité úvahy, kázne alebo čo bolo vtedy v teológii nové a pekné. Bol som vtedy farárom v Hýľove pri Košiciach a môj priateľ Július Chalupa v Tvarožnej pri Poprade.

Okrem toho sme v rokoch 1980 - 1989 vytvorili aj veľa nových piesní a hudobných programov na audiokazetách: napr. Zázrak vykúpenia, Tvoj ľud, Nový ľud, Svet sníva, Kráľ. Snažili sme sa evanjelizovať moderným spôsobom: ísť aj k ľuďom, ktorí sú chorí, alebo cestujúci, alebo relaxujúci po práci. Po nociach

sme nahrávali, rozmnožovali, kopírovali stovky audiokaziet. Všetko sa muselo skrývať, aby komunistická Štátna bezpečnosť neprišla na to, odkiaľ sa to exportuje. Takže také máme zaujímavé zážitky. Môj priateľ náhle zomrel v roku 1991. Vtedy bol iba 41-ročný.

Kde ste ešte okrem Hýľova pôsobili?

Ako kaplán som účinkoval v Bardejove (1976), v Snine (1977), v Stropkove (1978) a ako farár som pôsobil vo Vinnom pri Michalovciach (1979), v Hýľove (1980-1990) a v Barci pri Košiciach (1990 - 1992). Po štúdiách a vojenskej službe v Beroune v Čechách som bol 15 rokov v pastorácii. V roku 1992 ma arcibiskup Mons. Alojz Tkáč poslal do Ríma na štúdiá, kde

som v roku 1995 obhájil dizertačnú prácu a získal doktorát z teológie na Lateránskej univerzite. Druhý doktorát z kánonického práva som obhájil v roku 2000 na Ľubľinskej univerzite v Poľsku.

Pamätám sa, ako ma v septembri 1997 stretol prof. MUDr. Vladimír Krčméry na konferencii v Bratislave a povedal mi: „Videl som ťa v rozprávať v televízii. Príď robiť docentúru zo sociálnej práce.“ Vtedy som sa čudoval, ale dnes mu ďakujem, že ma naštartoval. Tak som okrem teológie sa habilitoval v roku 1998 v študijnom odbore sociálna práca na Trnavskej univerzite. O šesť rokov neskôr som sa inauguroval, čiže získal profesúru v odbore katolícka teológia.

Dnes pracujem na Katolíckej univerzite - Teologickej fakulte v Košiciach a učím homiletiku, kazateľstvo a pastorálnu teológiu. Okrem toho na Univerzite Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, na Filozofickej fakulte som vedúci katedry sociálnej práce. Učím históriu sociálnej práce, rétoriku a sociálne encykliky.

Ste známy svojimi príhovormi, homíliami. Ako sa na ne pripravujete?

V prvom rade musím ďakovať výbornému učiteľovi, profesorovi Jozefovi Vrablecovi z Nitry, ktorý už v rokoch 1968 – 1973, kým som študoval v Bratislave, mal také zaujímavé prednášky, že keď som bol chorý a mal som ísť k lekárovi, tak som si to tak zorganizoval, aby som prednášku nevynechal. Komunistická štátna moc robila všetko preto, aby učitelia na teológii boli nezaujímaví a nudní. Ale profesor

Jozef Vrablec bol iný. Naučil nás homileticky sa dívať na svet, čiže dívať sa na svet kazateľskými očami. „Čítaš nejaký vtip, pozoráš nejaký film, čítaš báseň, rozprávaš s ľuďmi? Rozmýšľaj, ako toto všetko, čo vnímaš, môžeš využiť pre ohlasovanie!“ V tom vidím kľúč celej kazateľskej práce. Samozrejme, že s tým súvisí záujem o teologickú literatúru a permanentné štúdium, vytváranie vlastnej knižnice. Dobrý kazateľ musí mať zmysel pre umenie, báseň, zbierky príkladov, všelijaké príbehy, naratívne (rozprávačske - poz. red.) témy. Tak vzniká kazateľská zručnosť, ktorej predchádza osobná modlitba a spiritualita.

Ale každá homília je tvorba, práca. Ide o to ako odovzdať primeraným spôsobom súčasnému človeku pravdu evanjelia. Konkurencia je silná vzhľadom na to, že ľudia sledujú v televízii zaujímavé programy. Tragédiou je, ak v kostole kňaz dočíta evanjelium a povie: „Bratia a sestry, v dnešnom sv. evanjeliu sme čítali o tom...“ V tej chvíli sa stal nezaujímavý. Zabudol rozmýšľať, ako osloviť ľudí, čím žijú, čím sa trápia, aby ich v homílii povzbudil pre život z viery.

Tento zápas o vhodné slovo vediem celý život. Príprava jednej homílie trvá päť, šesť hodín - konkrétna, bezprostredná. Ale celý týždeň je príprava v tom, že nosím v hlave evanjelium na nedeľu, rozmýšľam o tom a nachádzam nápady.

6. Dá sa povedať, že aj Vaše príhovory sú určitou formou média? Aký máte názor na mediálny prejav Cirkvi? Sú dôležité médiá v Cirkvi?

Od roku 1989 som sa zasaďoval za to, aby Cirkev mala priestor v Slovenskom rozhlase a televízii. Som presvedčený o tom, že Cirkev má používať médiá, aj čo sa týka internetu, aby sa kultúra evanjelia šírila do sveta, aby dobro a láska sa rozvíjali. Pápežská rada pre spoločenské komunikačné prostriedky v Ríme vo svojich dokumentoch hovorí, že Cirkev považuje médiá za Božie dary, ktoré sa majú používať aj na ohlasovanie. Je pekné a chvályhodné, že máme vlastné médiá, ako je napr. rádio Lumen alebo TV Lux. Poslucháčmi týchto médií je určitá skupina ľudí, teda katolíkov. Je však rozumné a správne vstupovať do verejnoprávnych štátnych médií a duchom evanjelia pôsobiť aj tam, rozvíjať kresťanské hodnoty aj v iných reláciách, nielen v náboženských. Úlohou médií určite nie je iba to, aby bola odvysielaná omša alebo ruženec. Podstatné je v duchu evanjelia prinášať kresťanské hodnoty v rozličných programoch.

Aký je Váš názor na farské časopisy? Sú opodstatnené?

Určite sú opodstatnené. Je správne angažovať sa aj v printových médiách. V starozákonnej prorockej Danielovej knihe je napísané: „Tí, čo iných priviedli k spravodlivosti, budú ako hviezdy na večné veky“ (Dan 12, 3). Myslím si, že tí, ktorí pracujú v médiách a privádzajú iných k spravodlivosti (podobne ako rodičia, alebo učitelia) budú žiariť ako hviezdy na nebi, to znamená, že majú hodnotu v Božích očiach. **Ďakujeme za rozhovor.**

Autorizoval: prof. Anton Fabián.

pripavili: M. Magda a G. Magdová

Vianoce narodenie Pána

Prežili sme obdobie adventu v tichosti a modlitbe. Chodievali sme do kostola na pobožnosti Božského Srdca Ježišovho, na prístrešie, kde sme rozjímali, ako Panna Mária so sv. Jozefom hľadali nocľah a predsa našli iba maštal', v ktorej sa narodilo malé nemluvniatko Ježiško, v chudobe na sene v jasličkách. Len zvieratká naň dýchali a zohrievali ho, a to prišiel Boží Syn. Nebeský Otec ho poslal tu na zem, aby nám ukázal jeho skromnosť a chudobu, pokoru. Urobil to z lásky k nám, lebo nás miluje a my sme vďační za ten krásny dar - Ježiška. Keď prišiel deň narodenia Pána a v kostole na sv. omši zaznela pieseň Tichá noc, pocítili sme veľkú radosť v srdci. Prosili sme Ježiška o zdravie a Božie požehnanie v našich rodinách, aby v manželstvách bol Ježiško po celý rok, lebo jeho matka Panna Mária chce nás mať všetkých pod svojím ochranným plášťom.

Zišli sme sa v Krížovanoch na sv. omši pri posviacke sochy Panny Márie, kde nás v kázni v kostole Božského Srdca povzbudil a potešil pán biskup Mons. Stanislav Stolárik, ktorý posvätil sochu. Ďakujeme za jeho pekné slová. Nedá mi, aby som nespomenula nášho umelca z Víťaza pána Harničára za prekrásne dielo, ktoré urobil. Nech Pán Boh žehná jeho prácu. Vďaka aj jeho rodičom, že vychovali dobrehého syna.

Božské Srdce Ježišovo, buď našou oporou!

Mária Tobiašová, Ovčie

NÁZORY a SVEDECTVÁ

Čas masiek

Opäť sa spolu stretávame na stránkach víťazského Spektra. Začal sa rok 2010 a tak by som Vám všetkým pri tejto príležitosti úprimne zaželel veľa spokojnosti, lásky, sily a Božieho požehnania.

Dejiny i náš každodenný život sú plné konfliktov. Snáď preto čoraz častejšie používame v tejto dobe slovo tolerancia (znášanlivosť). Jedno je isté: maličkú históriu svojho života si píše každý z nás. Tiež je plná protirečení. Postojmi k ľuďom, svetu, viere, činmi, vzťahmi, schopnosťou rozumieť iným a darom odpúšťať, veľkodušnosťou. Toho, čo robí človeka dobrým, prajným a láskyplným. Každý sa usiluje „dobrý boj bojovať“. Kto nie, dostáva sa na okraj spoločnosti. Aj my bojujeme za dobro, za výchovu v duchu kresťanských hodnôt, ale narážame na prekážky (neprajnosť, pohodlnosť, klamstvo). Je jednoduché niekoho, alebo niečo odsúdiť, zaujať negatívny postoj bez poznania podstaty veci. Je ťažké prijať pravdu, skutočnosť. Skutočnosť spoznáte len tak, že prídete a presvedčíte sa.

Teraz je čas masiek, plesov a bálů. Je to určitý druh zábavy, ktorý v sebe skrýva prvky tajomstva a prevrpenia. Mnohí si totiž nasadia masky a oblečú všakovaké kostýmy. Toto maskovanie dovoľí človeku stať sa na niekoľko okamihů anonymným a preto si možno dovoľí pod rúskom masky to, čo by sa inak neodvážil urobiť.

Toto všetko sa na fašiangových zábavách samozrejme očakáva. Pretože je to len „zábava“. Ale čo vo všednom živote? Je to zaujímavá otázka. Vstupujeme do verejného života takí, akí sme, alebo tiež potrebujeme „zabaliť“ určité veci? Sme vždy tými, čím sme? Myslím, že odpoveď nie je taká jednoduchá...

Pretože vždy chceme byť (alebo sa aspoň robiť) lepšími než sme, alebo ešte inak, akých nás chcú mať iní: spoločnosť, zamestnávateľ, priatelia, príbuzní. Preto nasadzujeme masky. Veľmi často sa stáva, že človek ukrýva súcit, dobrotu, zbožnosť, lebo vie, že okolie by sa smialo, tak radšej vytiahneme masku „tvrdasa“.

Chceme zahľadiť svoje viny a nedostatky, tak si dáme masku „zbožnosti“. Zbožnosť je často maskarná komédia. Je to jedna z tých najtolerovanejších a pritom najodpornejších masiek. A mohli by sme pokračovať. Zamaskovať sa a ísť na maskarný bál môže byť spôsobom, ako sa fantasticky zabaviť a odreagujeme. Ale nie je to správny životný postoj. Boh nás stvoril na svoj obraz, do každého z nás vložil niečo jedinečné a my to maskami ničíme. Máme byť Božím obrazom bez masky a maskarného kostýmu! Pozrime sa do zrkadla, poznávame sa? Možno sme tak dokonale zamaskovaní, že neveríme očiam svojho svedomia a nepoznávame sa. Rokmi sme nazbierali mnoho masiek. Strhnime ich dole! Lebo je čas masiek...

Ján Velčok

Ako prežiť svätú omšu

snímka: M. Magda

Spomínam si na to, keď bola naša dcéra ešte maličká a brávali sme ju v nedeľu do kostola. Niekedy prešla svätá omša celkom pokojne, ale inokedy...

Musela som jej pripomínať, aby si nepohmkávala, keď jej cumlík vypadol na dlažbu a ona si ho strčila do úst prv, než som jej v tom mohla zabrániť; tvárila som sa, že som si to nevšímala, neustále som ju upozorňovala, aby neobhrýzala spevník. Usilovala som sa zachovať si dôstojnosť, keď si napchala do úst za hrst mojich vlasov, napomínala som ju, aby neskákala po kľakadle. A keď som jej šepkala, že má byť tichučko, lebo na oltári je Ježiš, nahlas ma opravila: „Niee je tam Ježiško!“ No a keď som nakoniec počula kňazove slová: „Idte v mene Božom“, asi nik neodpovedal s toľkým nadšením ako ja: „Bohu vďaka!“

Nejdem Vás teraz presvedčať, že brať malé deti na svätú omšu je ľahké. NIE, nie je! Ani sa Vám nechystám povedať, že poznám nejaké čarovné slová, vďaka ktorým sa moje deti správali a budú vždy správať dokona-

le. Chcem Vám však povedať jedno, že brať deti na svätú omšu sa oplatí.

Vziať napríklad detskú modlitebnú knižku na svätú omšu nemusí byť zlý nápad, zvlášť, keď deti vidia, že aj my dospelí si nosíme knižky, ale radila by som odolať pokušeniu vziať na bohoslužbu hračky. Taká zábava napríklad s autíčkom zahmlieva v deťoch ten správny dôvod, prečo chodíme do kostola. A v neposlednom rade môže vyrušovať staršie deti, ba i dospelých sediacich naokolo. A už vôbec nie som zástankyňou tzv. miestností pre matky s deťmi. Hovorím to z vlastnej skúsenosti. Keď sme boli s dcérou párkrát v takejto miestnosti v iných kostoloch a ona videla, ako sa tam deti nahlas rozprávajú, chodia hore - dole, vykrikujú a hrajú sa. Zrazu bola aj ona celkom iná akoby utrhnutá z reťaze, mala pocit, že to, čo robia iné deti, môže robiť aj ona. Dalo mi potom veľkú námahu vysvetliť jej, že tam jednoducho už viac nepôjdeme a že sa má v kostole správať slušne. Deti majú podľa mňa veľký zmysel pre veľebu, väčší než si myslíme. Ale ne-

naučia sa správne správať v kostole, ak ich tam nebudeme brávať, alebo ich zatvoríme do miestností, ktorá im nebude vôbec pripomínať dom Boží. A nenaučia sa to ani vtedy, ak ich tam vezmeme a ticho im naznačíme: Tu si pokojne sed' a hodinku sa pohraj, kým my dospelí budeme mať svätú omšu.

Správny vzťah získajú iba vtedy ak ich zapojíme do bohoslužby. Ak im povieme: „Toto je ten obrovský Boží dom, o ktorom som ti hovorila, Ježiško je tu prítomný v tomto malom domčeku, ktorému hovoríme bohostánok a my ho prijímame v premenenom chlebíku, keď ideme na sväté prijímanie. Prišli sme tu, nie aby sme sa hrali a vyrušovali, ale aby sme boli s Ježiškom, ktorý je naším najväčším priateľom a my ho máme veľmi radi.“

Ale aj napriek takémuto vysvetleniu by sme mali pamätať tiež na to, že deti sa občas mrvia, plačú, od prírody proste milujú aktivitu, ruch a nedokážu sa sústrediť. Ony oslavujú Boha jedinečným, len im vlastným spôsobom – tým, že sú nádhernými bytosťami, akými ich On chce mať.

Deti nadšene prijímajú úlohu, ktorá im bola zverená. Každá časť týchto vrtiacich sa, blabotajúcich, na všetky strany sa ohňajúcich maličkých svedčí o nádhere a zázraku Božieho stvoriteľského diela. A preto treba dopredu pamätať, že niekedy budete musieť opustiť svoje miesto a ísť dozadu. Ak je Vám to nepríjemné, zostaňte vzadu, kde budete menej rušiť. Tak ako ja, keď som už párkrát zobrala môjho ročného syna do kostola a museli sme zostať vo verande. Ale povzbudzujem vás, všetci rodičia, teraz po rekonštrukcii nášho kostola vznikol vzadu nádherný priestor pre rodičov s kočíkmi. Hlavne vy, ktorí máte ešte maličké detičky, ktoré väčšiu časť dňa ešte prespinkajú, alebo ste stáli s kočíkmi cez leto vonku, nebojte sa vjsť do kostola. (Apropó, len tak na okraj nezabudnite na nás pri rekonštrukcii fasády a umožnite nám ľahší bezbariérový prístup do kostola.) Verím, že náš duchovný otec by to uvítal, bolo by to pre neho tiež povzbudením a nejaké občasnú vykriknutie, či plač detí by ho určite nerozhádzali.

Úplne najideálnejšie by bolo prísť s deťmi sedieť dopredu. Tu by boli deti pokojnejšie, hlavne tie staršie, pretože tu vidia, čo sa odohráva počas omše a cítia sa byť jej súčasťou. Tak, alebo onak, skutočnosť, že máte malé deti, vás nikdy nesmie odradiť od účasti na svätej omši. Nesmie to byť výhovorka, lebo ešte existuje aj niečo také, ako výmena rodičov, hlavne, keď je svätých omši viac.

Náš Pán deti sám pozýval k sebe: „Nechajte deti prichádzať ku mne! Nebráňte im, lebo takým patrí Božie kráľovstvo“ (Mk 10,14).

A ktože sme my, aby sme mu odporovali?

Martina Gondová

Brvno v oku...

Napadlo niekedy aj teba, že vidíš smietky v oku iných a vo svojom máš poriadny kusisko dreva? Myslím, že toto je niekedy veľkým problémom v našich srdciach.

Vidieť nedostatky iných je veľmi ľahké, pretože na tejto zemi nikto nieje bez chýb a hriechov. Svätý Pavol to všetkým poriadne natrel, keď povedal: „Niet totiž rozdielu, lebo A to nás dáva v tomto pohľade na všetci zhešili...“ (Rim 3,23). Jednu rovinu. Teba, mňa, tvojho suseda a dokonca aj tých, ktorí ťa veľmi nemusia. Problémom v tom je to, že skôr vidíme Chyby okolo nás a potom sa môže stať, že nás to robí lepšími, svätejšími, dokonalejšími od ostatných. A toto je nebezpečné. Veľmi. Ak sa v pravde pozrieš do svojho srdca, nie sú tam tiež momenty, kedy sa zrazu prichytiš pri tom, ako „zvrchu“ pozeráš na iných? Ako zrazu dokážeš vo svojom srdci ponížiť človeka? Ako sa vytiahneš do nejakej svojej „dokonalosti“ a ostatní sa musia ešte veľa učiť, aby dosiahli tvoju úroveň?

Nie, nechcem teraz povedať, že si „prach a na prach sa obrátiš“, ale chcem zvýrazniť potrebu sebakontroly. Urobiť hĺbkovú sondáž ako myslíme, ako ľahko vynášame súdy. Apoštol Pavol v liste Rimanom 12, 16 napísal: „...a nezmyšľajte vysoko, ale prikláňajte sa k nízkym. Nebudte múdri sami pre seba!“ Naša múdrosť, naše schopnosti, nie sú len pre nás samých. Sme pre seba navzájom darom. A každý jeden okolo nás, aj ten s tou smietkou, aj ten s brvnom, je darom pre teba aj pre mňa. Nechcem byť ten, ktorý vynáša súdy. Chcem byť ten, kto hovorí: „Potrebujem ťa.“ Chcem ti povedať, milý čitateľ tohto časopisu, že si ťa vážim a cením si to, že práve toto čítaš. Bolí ma, keď vidím ako sa mnohokrát porovnávame a rozdelujeme, ako chceme byť lepší ako niekto iný. My sme rodina, potrebujeme vedľa seba stáť v láske a v ochote pomôcť si navzájom.

Ale - a to ale je dosť vážne - niekedy môžeme vidieť smietku, brvno a niekedy môžeme vidieť to, že nášho blízkeho niečo úplne silné opantáva, robí úplne zlé veci... A my sa môžeme tváriť, že nič nevidíme, pretože máme aj my brvno. Hej, môžem mať brvno, ale nesmiem byť farizejom a keď sa rúti môj blízny do priepasti, tváriť sa, že nič nevidím. Láska, je v tom, že nebudem súdiť, ale v láske, s úmyslom pomôcť, poviem pravdu, aby budovala, očisťovala, upozorňovala, uvádzala do svetla... Nemám to hovoriť s úmyslom ukázať svoju dokonalosť, nemám to robiť s úmyslom toho dotýčajúceho ponížiť. Mám to povedať s úmyslom pomôcť. To je láska. Aj keď riskujem, že sa to niekoho môže dotknúť, že ma prestane brať, že si ma prestane všímať... Áno, láska ide aj cez túto hranicu. Láska potrebuje odvahu. Nemám byť falošným pochlebovačom. Mám milovať... naozaj milovať. Potrebujeme sa navzájom, aby sme spoločne kráčali, vyťahovali si smietky aj brvná... To je spoločná cesta. A my po nej kráčame.

autor: Ján Buc, snímka: www.sxc.hu, koláž: MM

„Dnes sa vám narodil Spasiteľ, Kristus Pán“ (Lk 2, 11).

V tomto milostivom čase prežívame hlboké tajomstvo Svätej noci - Boh sa v Ježišovi Kristovi stáva človekom, aby ho už nikdy nenechal samotného na tejto zemi. Má silu naplniť ľudskú túžbu, aby chvíľa, v ktorej sa nebo dotýka zeme, trvala čo najdlhšie, ba vždy.

Mať stále Vianoce, mať nebo na zemi je však podmienené spoluprácou človeka s Bohom. Nebo, a to aj v určitej blízkej dobe na zemi, je pre všetkých! A čím sa budujú vzťahy s väčším zameraním na dobro iného, tým je i nebo na zemi reálnejšie a krajšie. Tí, ktorí konajú skutky milosrdenstva; ktorí konajú dobro nehľadiac na prichádzajúce údery; ktorí sa obetujú v službe iným a nehľadia na osobný profit; ktorí neúnavne pracujú na spásu duší..., tí všetci znova a znova zachytávajú výzvu Vianoc a to až do takej miery, že aj nestranný pozorovateľ vyriekne: „Tu je naozaj nebo na zemi“.

Prajem Vám v čase vianočných sviatkov i na celý rok 2010 silu byť tými, ktorí chcú nasledovať príklady dobrosrdečných ľudí, v ktorých prítomnosti prežívame blízkosť neba na zemi. Budme tvorcami prostredia, v ktorom sa vytvára šanca mať Vianoce stále vo svojom srdci i vo svojom okolí.

Žehná Vám +S. Stolárik

„A Slovo sa telom stalo a prebývalo medzi nami“ (Ján 1, 14).

Prítomnosť Spasiteľa medzi nami nech je Vašou radosťou a istotou počas vianočných sviatkov i celého budúceho roka. S láskou vyprosuje P. Martin Magda, SVD

Vzácnny menovec, priateľ a rodák!

Už mi prišiel tretí pozdrav od Teba. Pán Ti zaplať, požehnaj a odmeň! Predstavení sa ma pýtali, čo som urobil, keď nás rozohnali? A tak teraz som im ukázal kostol sv. Jozefa. Boli prekvapení. Pekný je každý záber, len škoda, že po predĺžení 6 m nezvyšili kostol o 2 m, ako som im kázal a prosil. A tak kostol sa teraz potí, premenil sa na tunel. Potvrdili to sami, keď sa vrátili z levočskej púte.

Pre nás a pre našu dedinu zostáva vzácnosťou. Bohu vďaka! Prosím celej Tvojej rodine požehnané Vianoce a v novom roku vždy len úspech.

Ja sa už len modlím a premáham, lebo už nemôžem šoférovať, robiť nevládzem pre vek a veľké bolesti v kostiach, kĺboch... Aj v nemocnici som už zastúpený mladšími. Ale keby si mal päť chlapcov, všetkých prijmem za misionárov. Aj za sestričky, misionárky!

Žehnaj Vám všemohúci Boh!
S úctou a pozdravom P. Martin.

Milí naši,

vianočné sviatky sú vždy spojené s darmi pod stromčekom. Deťom rozžiaria očka a dospelým stepia srdcia. Objatí a bozkov je asi na Vianoce najviac. Po čase sa dary pokazia, zapadnú prachom, alebo putujú ďalej, ak sa znepáčia. Trvalú radosť však nikdy neurobia. Tú môže dať jedine Boh. A vo svojej láske k nám, dal nám Ježiša Krista, ktorého narodenie slávi ľudstvo už viac ako dvetisíc rokov. Je to nezaslúžený, ale trvalý dar. Čo to urobilo a robí v našich srdciach? Radosť, nádej, ale aj strach. Všetko dohromady!

Začína sa pomaly ale iste udomáčať zlo v rôznych podobách, ktoré plodí strach.

Znamenie časov sa naplňa ako nám to píše Evanjelium. Nás veriacich, ktorí túžia po pokoji a láske, by to nemalo až tak znepokojovať, len by sme mali byť obozretní a mali by sme sa viac zbližovať a upevňovať sa v dobrom. Aby sme boli pripravení, keď to príde a zachovali pokoj.

Áno. „Sláva Bohu na výsostiach a na zemi pokoj ľuďom dobrej vôle.“ Až do jeho druhého príchodu.

Želáme vám zo srdca, aby sme teda s radosťou, plní nádeje aj tieto Vianoce oslavovali Boha a ďakovali za ten najväčší a trvalý dar Ježiša - Krista a po celý ďalší NOVÝ ROK 2010 boli aj navzájom darom jeden pre druhého.

S láskou a úctou Anka a Jozef Biroš.

„Pravé Svetlo prišlo na svet. Tým, ktorí ho prijali, dal moc stať sa Božími deťmi“ (porov. Jn 1, 9.12).

„Tam pod podlahou sveta sa narodil ten, ktorý nemal otca na zemi ani matku v nebi. Ten, ktorý o sebe povedal, že je, živým chlebom, bol uložený do jasiel“, do ktorých sa dáva pokrm. Pred stáročiami sa Židia klaňali zlatému telatu a Gréci oslovi. Teraz je tu prítomný aj vôl, aj osol a skláňajú sa pred svojím Bohom, aby tu ľudia vykonal poctivú nápravu. Nikomu by nenapadlo, že ten, ktorý zaodel zem trávou, bude nahý; že ten, z ktorého rúk vyšli planéty a svety, raz svojimi malými rúčkami nedosiahne na mohutné hlavy dobytky; že večné Slovo onemie; že Všemohúcnosť sa zaodeje do plienok, že Spása bude odpočívať v jasiach... Nikto by si nikdy nebol pomyslel, že Boh, prichádzajúci na svet, bude taký bezmocný.

A práve preto ho mnohí prehliadajú. Boh je vždy tam, kde ho človek najmenej očakáva.“

Fulton J. Sheen, Život Krista

Nech sa nám podarí v betlehemskej Dieťaťi a všetkých jeho nenápadných podobách objaviť Emanuela - Boha, ktorý prichádza a je s nami. Sila a dobro jeho tichej prítomnosti nech sprevádza aj všetky kroky nastávajúceho roka.

Mons. Gavenda

Svätá omša VII.

Ruka

Telo je nástrojom duše a jej prejavom. No je potrebné si povedať, že duša nie je v tele ako v nejakej búdke, ale je prítomná celá v celom tele a je prítomná celá vo všetkých jej jednotlivých častiach. Duša je primárne nedeliteľná, to znamená, že ak si niekto odsekol prst, neodsekol si ani kúšтик duše.

Žiadna časť tela neprejavuje činnosť duše tak ako ruka. Krásna a veľkolepá je reč ruky. Cirkev o nej hovorí, že nám ju Boh dal, aby sme „v nej nosili dušu“.

Vezmi ju teda vážne, túto svätú zmluvu. Načúva jej Boh, hovorí o vnútri duše. Môže tiež hovoriť o le-nivosti srdca, o roztržitosti a iných neduhoch. „Drž ruky poriadne a dbaj na to, aby tvoje vnútro bolo s týmto vonkajškom v skutočnom súlade“, hovorí Romano Guardini.

Gestom ruky môžeme hlavne v liturgii povedať veľmi veľa. Tak ako držíme ruky, tak sa aj sústredíme na liturgiu. Nimi vyjadrujeme našu roztržitosť (ak si ich stále nervózne mädlíme), nezúčastnenosť (ak ich máme vo vrecku), svoju nadrade-nosť, ak ich máme za chrbtom, svoju nepripravenosť, ak naše gestá rúk sú nevýrazné, nie sú zreteľné, svoju plytkosť, ak si na nich sedíme, nevieme, čo s nimi, ale aj svoju sústredenosť, ak sú zopäté, nemädlíme si ich, nemelieme palcami... Boh nám dal ruky na to, aby sme ich používali na dobro, chránili nimi život, veď to boli práve ruky, ktoré nás vybrali z matkinho lona a udržali nás. Netresli nás o zem..., tým vzdali česť životu. Načo všetko používame ruky? Ak ich pri liturgii nenaučíme úcte k Bohu,

potom nebudeme vzdávať ani česť životu a bude stále viac takých rúk, ktoré zabíjajú dieťa v lone matky a nevyberajú dieťa preto, aby vzdali česť životu, ktorý sa narodil.

Kľačanie

Je to postoj poníženosti. Pyšný človek stojí s hlavou v oblakoch a s pohrdavým pohľadom na druhých, ale ponížený si uvedomuje svoju malosť v porovnaní s Bohom, ktorý je nekonečný. Kľačí ten, čo prosí o odpustenie, alebo si chce niečo vyprosiť. Nekľačí namyslenec, ale človek uvedomujúci si svoju hriešnosť.

Pokľaknutím smerom k Bohostánku vzdávame pri príchode do kostola úctu Ježišovi. Toto gesto by malo byť dôstojné a isté.

Podľa pokľaknutia si môžeme tiež urobiť taký malý test viery. Niektorí si ani nevedia klaknúť a pritom v teoretickej časti je to také jednoduché (ak som zdravý). (Ak stojím na mieste, zdvihnem pravú nohu a tam, kde som mal päť pravej nohy položím koleno pravej nohy). V praktickej časti je to prejav našej úcty, alebo povrchnosti.

Existuje niekoľko „typov“ pokľaknutí: Dôstojný: opísaný vyššie. Nerozhodný: urobí nedokončený podrep, ale v skutočnosti to vyzerá, akoby sa uhyňal pred nejakým predmetom, ktorý mu letí smerom do tváre.

Lúčny koník: ten príde asi tri metre pred miesto, kde chce stráviť čas určený na liturgiu a urobí ľavou nohou malý krôčik vpred. Obe nohy má na zemi a zrazu prudko pokrčí kolená, ktoré vzápätí vyrovná. Jeho telo sa dráhou neidentifikovateľnej sínusoidy vymrš-

ilustračná snímka: M. Magda

tí a dostane na miesto, kde chce stráviť čas určený Bohu. Ostaní ani nevedia, či urobil kroky, alebo skok. V tej rýchlosti stihne urobiť pár chaotických pohybov pravou rukou, ktoré keby mal zopakovať druhýkrát, tak nenapodobní, ani keby chcel. Toto má byť akože prežehnanie.

Hokejista: ten sa celou váhou hodí na obe kolená. V kostole to len tak zaduní. Prítomní sa obzerajú, či padol pilier, alebo zhodili z chóru toho, ktorý tam chcel opekať, alebo robiť nejakú nedovolenú činnosť. Náš hokejista sa postaví práve tak rýchlo ako sa hodil na zem. Ak to bude robiť pár mesiacov, určite mu raz budú meniť kĺby na kolenách a ostatní sa budú čudovať, že po operácii kolien jedného z nich sa v kostole prestalo búchať. Každopádne Boh nechce, aby sme trieskali kolenami o dlážku kostola akoby tie kolená neboli ani naše.

Boh povedal: Nezabiješ! A poškozovanie si zdravia takýmto spôsobom je previnením proti tomto prikázaniu.

„Všetko o sv. omši“ Mgr. Vladimír Balucha

Ahoj deti!

C ako CESTA

Ježiš mu riekol: „Ja som cesta, pravda a život“ (Jn 14,6).

Čo znamená cesta?

Náš život sa prirovnáva k ceste, po ktorej kráčame od narodenia. Nie je dôležité ako dlho táto cesta trvá, ale to, čím je cesta naplnená. Ježiš hovorí o sebe, že je cestou, cestou slobody. Bez tejto cesty, teda bez Krista by sme navždy zostali v hriechu. Jediná cesta, ktorou je On sám, nás privedie k cieľu – k spaseniu a k večnému životu.

Čo znamená pravda?

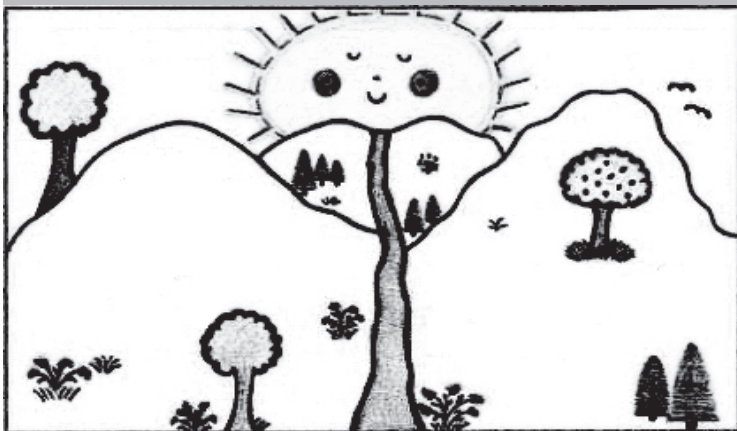
Ježišova obeť na križi bola dokonalá a postačujúca. Každý, kto Ho vo viere prijíma, dosahuje skrze túto absolútnu pravdu ospravednenie pred Bohom. O tejto pravde Božej nám nestačí iba vedieť. Pre nás je potrebné túto Božiu pravdu s vierou prijať, podľa nej sa v živote správať a konať, vidieť samých seba takých, akí sme, byť otvorení, stať sa lepšími.

Čo znamená život?

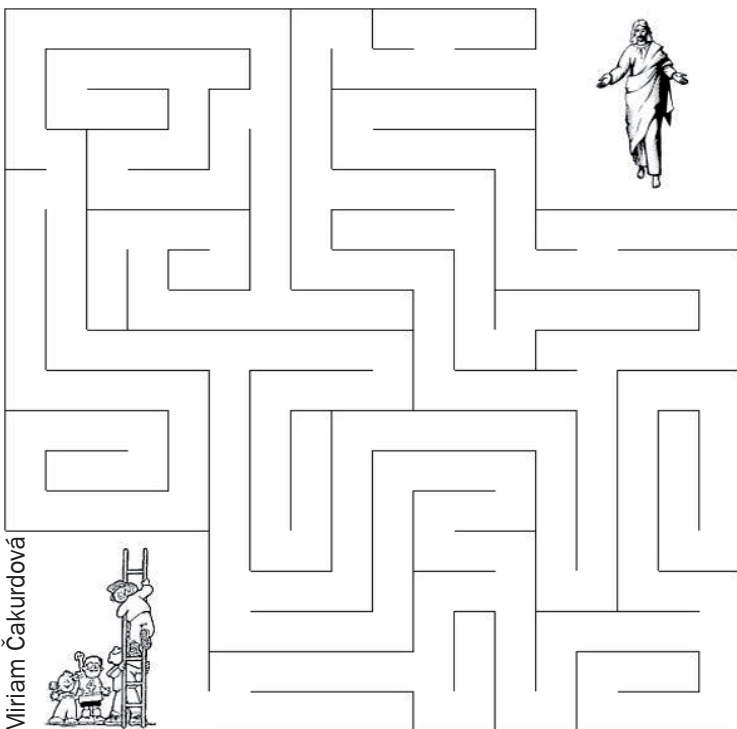
Ježiš nás uistíve slovami: „Ja žijem, aj vy budete žiť. Aj keď zomriete.“

Úloha 1: Doplň text z biblie Jn 14, 1-7

Nech sa vám _____ nezrušuje! Veríte v Boha, verte aj vo mňa. V dome môjho Otca je mnoho _____. Keby to tak nebolo, bol by som vám _____, že vám idem pripraviť miesto? Keď odidem a pripravím vám miesto, zase pridem a vezmem vás k sebe, aby ste aj vy boli tam, _____. A cestu, kam idem, _____. Tomáš mu povedal: „Pane, nevieme, kam ideš. Akože môžeme poznať cestu?“ Ježiš mu odpovedal: „Ja som _____. Nik nepride k Otcovi, iba cez mňa. Ak poznáte mňa, budete poznať aj môjho _____. Už teraz ho poznáte a videli ste ho.“

Úloha 1: Nájdi v bludisku správnu cestu k Ježišovi.

Miriám Čakurdová

Duchovnosť a psychológia

Časť XI.

Úžitok z konfliktu?

Milí čitatelia, pokračujeme v rozprave o nepríjemných situáciách v medziludských vzťahoch. Iste sú nimi hlavne konflikty. Nik ich nemá rád, lebo v nás vyvolávajú pocity rozpadu, rozbitia, nenávisť, zloby... Ale musí byť konflikt vždy iba niečo negatívne?

Každý konflikt má v sebe dva prvky: konfliktnú situáciu a konfliktné správanie.

Konfliktná situácia - je to protirečenie, rozporuplnosť, alebo zrážka záujmov, kde každý sleduje iba svoj záujem; rôznosť chápania a videnia danej situácie, boj o zachovanie si svojich zdrojov... Teda zovšeobecnene v konfliktnej situácii ide o spojenie ľudských potrieb a záujmov, ktoré vytvoria pôdu pre reálne súperenie medzi ľuďmi, skupinami, či organizáciami.

Konfliktná situácia môže vzniknúť objektívne, t.j. nezávisle od vôle a želania oboch zúčastnených strán. Napr. v pracovnom kolektíve prepúšťajú ľudí, znižujú stavy. Každý chce zostať pracovať, nik nechce byť prepustený. Chcem pracovať ja, nech prepustia kolegu. Bojujem teda za seba.

Na prvý pohľad môže byť konfliktná situácia hodnotená len negatívne, lebo sa spája so skutočnosťami ako súperenie, hádky, chaos, utrpenie, straty. No ak sa na vec prizrieme bližšie, z iného uhla, tak uvidíme, že v konfliktnej situácii je aj niečo pozitívne.

Konfliktnú situáciu môžeme totiž chápať ako stav narušenej rovnováhy, z ktorej sú dve východiská:

1. do toho, čo bolo
2. do niečoho nového

Stabilita - nie je to zlé. V tomto postoji však nejestvuje postup vpred, rozvoj. Ak sa však konfliktnou situáciou rieši prechod k niečomu lepšiemu, potom ide o pozitívnu skutočnosť. Vtedy môžeme hovoriť o tzv. konštruktívnom konflikte. Rozvoj, rast sa vždy uskutočňuje spôsobom, že staré a nové stoja v opozícii a prejsť k protipólu vyžaduje isté ťažkosti, bolesť, utrpenie. Avšak len tak dochádza k zmene. Podobne, ako až zo zrna, ktoré odumrie v zemi, vyrastá rastlinka.

Ak však konfliktná situácia prechádza do niečoho horšieho, vzťahy sa narušajú, či rozbiehajú, potom ide o deštruktívny konflikt. Práve tie máme na mysli, ak počujeme slovo „konflikt“. Či ale bude prechod do niečoho nového kladný alebo záporný, záleží od správania sa oboch strán vtiahnutých do konfliktu.

V konfliktnej situácii môžu byť rôzne formy správania. Aké môžu byť? Kedy sú konštruktívne? Skôr, než odpovieme, treba myslieť na jednu skutočnosť, a to na hodnotu vzťahov existujúcich medzi stranami zúčastnenými v konflikte. Ak pre jedného zo súperiacich vzájomné vzťahy nič neznamenajú, jeho správanie, následne aj konflikt bude deštruktívny. Naopak, hodnota vzájomných vzťahov môže byť príčinou konštruktívneho správania sa v konflikte a jeho nasmerovaním na kladné vyriešenie konfliktnej situácie.

Zoznámme sa teraz so stratégiami správania sa v konfliktnej situácii. Možno nám spomínané, milí čitatelia, pomôže viac si uvedomovať reakciu na vznikajúce rozdiely medzi nami.

Jednou zo stratégií je prinútenie (súťaženie, boj). Človek, ktorý si vyberá spôsob boja, súťaženia, prinútenie si vysoko cení svoje záujmy a záujmy druhej strany ignoruje. Ide mu jednoducho o výhru za každú cenu. Nepozera na obety, na škody, ktoré spôsobuje oponentovi. Taktika prinútenia je skoro vždy deštruktívna. Aktívne využíva moc, závislosť, fyzickú silu, postavenie, autoritu, atď. Napokon však človek, ktorý siaha po tejto taktike, zostáva sám. Pre svoje víťazstvo obetoval vzťah.

Ďalšia zo stratégií je ústupok. Človek pridržujúci sa tejto stratégie sa vzdáva svojich osobných záujmov v prospech súperiaceho, aby zachránil vzťahy. Spomínaná stratégia môže byť konštruktívna, ale aj deštruktívna. Ak človek vidí, že predmet konfliktu nie je pre neho veľmi dôležitý, môže túto taktiku využiť a nemusí sa báť negatívnych následkov. Často však ale ustupujeme preto, lebo nevieme stáť za svojimi zájmami. Bojíme sa, že sa k nám potom druhí prestanú dobre správať. Extrémne vyjadrenie danej stratégie je akási falošná pokora závislého človeka.

Obe predošlé stratégie sa často vyskytujú v dvojiciach. Jeden trvá na svojom, druhý ustupuje. Jeden pre osobný cieľ ide „cez mŕtvolu“ a druhý trpí, spĺňa jeho požiadavky. Ten, kto ustupuje, cíti sa zneužitý, v jeho srdci sa hromadí hnev, pocit, že ho urazili, zloba. Aj keď vďaka ústupčivosti jedného z účastníkov konfliktu sa vzťahy zachovávajú, ťažko ich možno nazvať

harmonickými.

Útek môže byť tiež príčinou neprimeraného hodnotenia predmetu konfliktu - podcenenie, nedocenenie jeho hodnoty sebou samým. Daná stratégia sa potom javí ako sebaklam. Nielenže nevedie k rozriešeniu konfliktu medzi ľuďmi, ale spôsobuje aj konflikt vo vnútri človeka. Tak sa deje vždy, ak nie sú uspokojené základné životné potreby človeka.

Tretou stratégiou je útek, odchod. Je typická ignorovaním konfliktu. Jednoducho tvárim sa, že konflikt nejestvuje. Pri analýze tejto stratégie je veľmi dôležité mať na mysli dve varianty jej prejavu:

1. keď predmet konfliktu nemá podstatný význam ani pre jednu zo strán, tak potom nerobiť z „muchy slona“ – vtedy ide o konštruktívne riešenie,

2. keď predmet sporu je dôležitý pre jednu či obe strany, ale jeho význam sa zľahčuje – vtedy ide o deštruktívne riešenie, tzv. pštrosia politika - “hlava do piesku“. Konflikt sa nerieši a predmet napätia i napätie medzi stranami zostáva, hoci sa tvária, že všetko je v poriadku.

Tento postoj vzniká z rôznych príčin, napr. človek si neverí, nevie stať za svojím, snaha, aby bolo všetko v poriadku, v pokoji, ako sa patrí na slušnú rodinu, slušných ľudí. Taktiež môže ísť o strach, lenivosť vynaložiť pre niečo isté úsilie a podobne. Len otvorený konflikt vedie k pozitívnej premene. Otvorený konflikt, ako keď praskne vred, prináša úľavu. Rana sa začína hojiť. Skrytý konflikt, podobne ako otrava krvi, môže viesť k smrti celého organizmu.

Štvrtou stratégiou je kompromis. Ide o ústupok z oboch strán. Pre zachovanie vzťahu som ochotný sa čiastočne vzdať svojich plánov, záujmov a chcem, aby protistrana urobila to isté. Hľadá sa akási stredná cesta, súbor výhod a strát pre obe strany. V skutočnosti ide o istú etapu prijateľného riešenia problému, pretože daná taktika v určitom stupni uspokojuje záujmy oboch strán a nenarúša vzájomné vzťahy, takže ju považujeme za konštruktívnu.

Piata stratégia je spolupráca. Zameraná je na osobné záujmy i na vzájomné vzťahy. Človek chce dosiahnuť svoje, ale bez toho, aby druhému spôsobil škodu. Preto je silno motivovaný riešiť situáciu tak, aby bola výhodná pre obe zúčastnené strany. Spolupráca sa môže realizovať so súhlasom všetkých účastníkov konfliktu. Silná motivácia, hodnota druhého človeka, pripravenosť, úsilie – toto všetko mení súperiacich na ľudí jednej mysle, prebúdzá kreativitu (tvorivosť), umožňuje zjednotiť úsilie voči vzniknutému problému a nájsť unikátne riešenie. Ide o najefektívnejšiu, ale aj najzložitejšiu stratégiu riešenia konfliktu.

Ak nejestvujú konflikty v medziludských vzťahoch, potom – ako vravia odborníci – ide o čosi podozrivé, nie normálne. Náš život sa predsa mení. Zmeny sú nevyhnutnou podmienkou našej existencie. Vznikajúce konflikty môžu byť zdrojom i motorom nášho duchovného, osobného a profesionálneho rastu. Konflikt je teda vyšším stupňom rozvoja protirečení v systéme vzťahov medzi ľuďmi, sociálnymi skupinami a spoločnosťami. Ide o boj, cieľom ktorého je odstrániť spomínané protirečenia. A pred čím je potrebné utekať? Pred deštruktívnym správaním sa v konfliktnej situácii, ale nie od konfliktnej situácie ako takej.

Miroslav a Lília, Sankt-Peterburg, snímka: autor

Trampoty v manželstve

Čo musia mať manželia?

- **dobrú hlavu**, pretože ju často stratia,
- **dobré zuby**, pretože musia často kadečo prehryť,
- **dobrý chrbát**, pretože toho musia často veľa uniesť,
- **dobrý žalúdok**, pretože musia často stráviť tvrdé sústa,
- **dobré nohy**, pretože ich často tlačia topánky hneď na mnohých miestach.

Jednoducho trpezlivosť patrí k hlavnej výzbroji, ktorú si manželia nesmú zabudnúť vziať so sebou na spoločnú životnú cestu.

XLI. Abstinovať je veľké umenie a odvaha

Prejavy nežnosti u manželov sú veľkým darom pre oboch. Tak ako žena, aj muž očakáva prejav nežnosti od svojej partnerky. Mnohé z princípov, ktoré by mali riadiť prejavovanie nežnosti manželov v čase abstinencie počas plodného obdobia, sme už v jednotlivých témach predostreli. Napríklad manželský pár by sa nemal snažiť o rozkoš orgazmu mimo samotného pohlavného styku. To ale neznamená, že by mal zvoliť prístup „ruky preč“. Aj tu je priestor a čas na prejav lásky, oddanosti a obety. Niekedy je to veľmi požehnaný čas a priestor na odskúšanie charakteru a osobnosti.

Praktizovanie a užívanie metód PPR (prírodného plánovania rodiovstva) je nádherným spôsobom, ako sa manželia môžu naučiť, že intímne prejavy náklonnosti nemusia viesť bezpodmienečne k pohlavnému styku. Úprimný a citlivý bozk, nežné objatie, či nedoceniteľné pohladenie a pritúlenie sa – takéto prejavy nežnosti a náklonnosti sú dobré sami v sebe a nemali by sme sa ich vzdať ani v čase abstinencie, keď manželský pár nemá v úmysle milovať sa. Ako Božie deti sme povolaní k slobode. Ak manželský pár nemôže vyjadriť

úprimnú náklonnosť jeden druhému bez pokušenia masturbácie, niečo nie je v poriadku. Na druhej strane však manželský pár potrebuje poznať svoje hranice (a tie sa výrazne líšia v prípade každého manželského páru) a otvorene a úprimne ich prediskutovať, aby sa vyhlo ich prekročeniu smerom k spontánnemu orgazmu.

V niektorých manželstvách je problém, keď je manželka rozhodnutá pre PPR a manžel trvá na používaní antikoncepcie. Čo má potom manželka robiť? Svojím životom a osobným príkladom Kristovej lásky treba postupne viesť manžela k významu vášho manželstva. Predovšetkým sa treba za neho modliť a odovzdať ho Pánu Ježišovi. Nech každá žena je si istá, že Boh vidí jej utrpenie v tejto situácii a že jej obeta nebude zbytočná. Boh má moc zmeniť srdce vášho manžela. Bohu nič nie je nemožné. Skúste očakávať aj zázrak. A medzitým sa nepodieľajte na manželovom hriechu tým, že mu pri antikoncepcii budete priamo asistovať. Nepoužívajte napríklad hormonálnu antikoncepciu, vnútromaternicové teliesko, či pesar. Ak pozná váš postoj a aj tak bude praktizovať prerušovanú súlož alebo si vynúti

použitie prezervatívu, potom je len on sám zodpovedný za svoje antikoncepcné správanie sa.

Ďalšou možnosťou je zdržať sa styku, kým manžel trvá na antikoncepcii. Treba zvážiť rôzne dôsledky takého rozhodnutia, ale nútiť manželku spolupracovať na objektívne hriešnom správaní je zneužívaním a za žiadnych okolností nemáte povinnosť podriaďiť sa. Kvôli sebe aj kvôli nemu samému môžete mu dať poznať, že nie ste mu k dispozícii ako vec, ktorú môže použiť na svoje sexuálne uvoľnenie sa, kedy chce a pritom ho neprestať milovať a pomáhať mu prežiť premenu srdca.

Inú situáciu môže prežívať žena, ktorá si nechala podviazať vajčkovody a po čase a po poznaní toho, že je to nielen hriešne, ale že je to aj neprirodzený zásah do jej tela a má negatívny odraz aj na duši, to teraz ľutuje. Čo by mala robiť? Ak ešte doposiaľ neprijala sviatosť zmierenia, nech si nájde kňaza, ktorý chápe a zastáva učenie Cirkvi v tejto veci, určite ju prijme. V sviatosti zmierenia Boh odpúšťa a aj uzdravuje. Dôverujte Pánovej milosti a jeho milosrdnej odpúšťajúcej láske. Okrem toho by ste sa mali s manželom pokúsiť o nový začiatok a požiadať jeden druhého o odpustenie nevery svojim sľubom, ktoré ste zložili pri oltári. Na tej istej lodi je spolu s vami aj mnoho iných žien a tiež mužov, ktorí podstúpili vazektómiu – podviazanie semenovodov. Niektorí z nich nemôžu po poznaní pravdy a podstaty umelej sterilizácie nájsť pokoj v duši, pokiaľ nie je ich sterilizácia odstránená. Žena, ak má na to finančné prostriedky a nie je po zdravotnej stránke vysoko

rizikovou pacientkou, je to niečo, o čo by ste sa mali tiež pokúsiť. Ak však finančné prostriedky nemáte, alebo ste pre lekárov vysoko rizikovou pacientkou, táto spätná operácia (spriechodnenie vajčikovodov, u mužov semenovodov) nie je morálne nevyhnutná. Avšak ľútosť a pokánie morálne nevyhnutné sú.

Jedným zo spôsobov ako pokánie vyjadriť je zdržať sa pohlavného styku určitý počet dní v mesiaci, v priebehu menštruačného cyklu, ako by ste praktizovali PPR. Mnoho opravdivo veriacich ľudí v podobnej situácii, ako je prípadne vaša, snažia sa rásť viac a viac v pravom pochopení opravdivého významu manželskej lásky a považujú tento prístup za veľmi prospešný.

Ako určité zadosťučinenie mohli by ste tiež obetovať nejaký čas šíreniu učenia Cirkvi o tejto otázke a pomôcť tak iným, aby nespravili vo svojom manželskom živote tú istú chybu. Ale predovšetkým dôverujte Božej milosrdnej láske. Pamätajte, že

Boh je láska a milujúci Otec a preto nič, čoho sme sa vo svojom živote z ľudskej slabosti dopustili, nie je mimo dosahu spásy, ktorú pre nás vydobyl Kristus.

Môže sa tiež stať, že sa nájdú aj takí veriaci manželia, ktorí časom zistia a povedia: „My sme roky používali antikoncepciu. Nikdy sme o týchto veciach nepočuli a ani sme sa o týchto intímnostiach s nikým nerozprávali, ani sa neradili. Čo máme teraz robiť?“

Tí tiež, ak ešte neprijali sviatosť zmierenia, nech si takisto nájdú kňaza, ktorý chápe a zostáva učenie Cirkvi v tejto veci a problémom rozumie, nech prijímajú sviatosť zmierenia. Dôverujme Pánovej milosti. On uzdravuje a odpúšťa. Odpustite si navzájom aj vy. A potom sa zapíšte na kurz PPR!

Mnoho párov, ktoré zažili zhubný vplyv antikoncepcie na svoje manželstvá, môže hovoriť o uzdravujúcom účinku zvládnutia, pôsobenia a praktizovania PPR.

MUDr. Blažej Vaščák, snímka M. Magda

Stalo sa:

- 24. – 27. 12. – oslavovali sme Narodenie Pána Ježiša Krista • Dobrá novina koledovala už 13-krát v našej farnosti

- **1. 1. 2010 – vstúpili sme do Nového roka 2010 • Deň Bohorodičky Panny Márie**

- 6. 1. – požehnávali sme nové príbytky

Stane sa:

- **24. 1. – celodenná poklona pred Oltárnou Sviatosťou**

- 25. 1. - Týždeň modlitieb za jednotu kresťanov

- **2. 2. – Hromnice – Obetovanie Pána**

- 14. 2. – putovanie k sv. Valentínovi do Krížovan

Skús to v novom roku

- zabudni 60 sekúnd na svoju nenávisť - zajtra to už budú 2 minúty,

- **nemysli 60 sekúnd na peniaze - 2 minúty bez nenávisťi, bez sebecka,**

- nechaj 60 sekúnd hovoriť svoje svedomie - 2 minúty zápasu,

- **postav sa 60 sekúnd proti vojne,**

- bojuj 60 sekúnd proti svojej zbabelosti, pamätaj, že po druhej minúte nasleduje 3., 4., 5.,

- **ďakuj 60 sekúnd za zdravie, denný chlieb - 2 minúty vďačnosti,**

- maj 60 sekúnd niekoho rád, nehovor, že je to príliš ťažké - 2 minúty lásky,

- **začni pomalým krokom a skús to, nie zajtra, nie potom, ale hneď!**

- re -

Boli pokrstení:

Roman **Šibrík**, nar. 3. 10. 1981 (Dolina); Marcel **Lacko**, nar. 1. 11. 1982 (Dolina); Anna **Ferencová**, nar. 3. 12. 1982 (Dolina); Zdeno **Tulej**, nar. 2. 2. 1993 (Dolina); Benjamín **Lacko**, nar. 13. 9. 2008 (Dolina); Laura **Pokutová**, nar. 29. 10. (Dolina); Ivan **Čonka**, nar. 24. 11. (Dolina); Sebastián **Macko**, nar. 12. 12. (Dolina); Gabriela **Francová**, nar. 14. 12. (Široké); Zachariáš **to-fila**, nar. 15. 12. (Vítaz); Štefan a Zdeno **Tulejovci**, nar. 22. 12. (Dolina); Tadeáš **Hudák**, nar. 2. 1. 2009 (Vítaz); Matúš **Novotný**, nar. 2. 1. (Vítaz); Timotej **Magda**, nar. 23. 1. (Ovčie); Terézia **Štofániková**, nar. 29. 1. (Vítaz); Samuel **Galdun**, nar. 1. 2. (Vítaz); Anežka **Tulejová**, nar. 7. 2. (Dolina); Stanislava **Horváthová**, nar. 22. 2. (Dolina); Žaneta a Karina **Čarnogurské**, nar. 8. 3. (Hradec Králové, Česko); Júlia **Grejtáková**, nar. 16. 3. (Vítaz); Laura **Durkáčová**, nar. 22. 3. (Vítaz); Dušan **Grus**, nar. 25. 3. (Ovčie); Nicolas **Štašík**, nar. 6. 4. (Vítaz); Nina Mária **Markulíková**, nar. 9. 4. (Vítaz); Laura **Štefánáková**, nar. 15. 5. (Ovčie); Adriána **Sirovičová**, nar. 26. 5. (Chomutov – Česko); Zuzana **Galdunová**, nar. 3. 6. (Vítaz); Simona **Uličná**, nar. 5. 6. (Ovčie); Tamara **Grejtáková**, nar. 16. 6. (Vítaz); Xavier Michael **Novotný**, nar. 8. 7. (Vítaz); Alexander **Jenča**, nar. 6. 8. (Vítaz); Mário a Daniela **Salanciovci**, nar. 2. 9. (Vítaz); Alex Mikuláš **Uličný**, nar. 3. 9. (Vítaz); Ema Mária **Martinková**, nar. 9. 9. (Prešov); Anežka **Lacková**, nar. 9. 9. (Dolina); Soňa **Šimčíková**, nar. 15. 10. (Ovčie); Emanuel **Wawrzyniak**, nar. 21. 10. (Vítaz);

Statistika 2009

	Krsty			Sobáše			Pohreby		
	VÍTAZ	OVČIE	DOLINA	VÍTAZ	OVČIE	DOLINA	VÍTAZ	OVČIE	DOLINA
2009	19	6	13	6	7	1	10	5	1
2008	22	6	9	7	8		12	4	
2007	20	3	12	9	2		12	8	
2006	16	5	7	12	1		14	6	
2005	23	3	11	9	5		9	2	
2004	25	8	5	16	3		22	4	
2003	20	6	10	9	6		17	9	

Natália **Berthótyová**, nar. 7. 11. (Vítaz); Daniela **Čanecká**, nar. 14. 11. (Ovčie).

BOTKA (Svinná okr. Trenčín) & Miroslava **JENČOVÁ** (Ovčie); 10. 10. Tomáš **KRIŠTOF** (Ovčie) & Miriam **BELIČKOVÁ** (Kováčová).

Zosobášili sa:

10. 1. Rastislav **KIVADER** (Terňa) & Eva **JENČOVÁ-BEDNÁRIKOVÁ** (Ovčie); 21. 2. Marek **JENČA** (Vítaz) & Anežka **SABOLOVÁ** (Záborské); 18. 4. Vladimír **JENČA** & Erika **OLEJÁROVÁ** (Ovčie); 25. 4. Marek **LACKO** (Dolina) & Anna **FERENCOVÁ** (Dolina); 16. 5. Damián **WAWRZYNIAC** (Wrzesnia, Poľsko) & Antónia **KOVALOVÁ** (Vítaz); 27. 6. Benjamín **KOŽAR** (Kluknava) & Luboslava **KOVALOVÁ** (Vítaz); 4. 7. Martin **GREJTÁK** (Hermanovce) & Jana **ČIGARSKÁ** (Ovčie); 25. 7. Matúš **REPEL** (Solivar) & Adriána **ČIGARSKÁ** (Ovčie); 15. 8. Peter **KUCHARIK** (Župčany) & Jaroslava **JENČOVÁ** (Vítaz); Ondrej **NEHILA** (Sabinov) & Lenka **STAŠÍKOVÁ** (Vítaz); 22. 8. Michal **BEDNÁRIK** (Ovčie) & Katarína **ULIČNÁ** (Vítaz); 12. 9. Peter **BARAN** (Ovčie) & Anna **BEDNÁRIKOVÁ** (Ovčie); Igor **LO-**

Predišli nás do večnosti:

4. 2. Mária **Francová** rod. Kovalová 91 r. (Vítaz); 7. 2. Helena **Sabolová** rod. Šimčíková 58 r. (Vítaz); 21. 2. Štefan **Humeňanský** 80 r. (Ovčie); 8. 3. Ján **Skalka** 81 r. (Vítaz); 12. 3. Štefan **Sabol** 82 r. (Vítaz); 10. 4. Mikuláš **Kollár** 37 r. (Ovčie); 21. 4. Veronika **Novotná** rod. Bednáriková 88 r. (Vítaz); 22. 4. Mária **Balogová** rod. Balogová 86 r. (Vítaz); 20. 5. Terézia **Miškufová** rod. Gregová 35 r. (Vítaz); 4. 6. Michal **Jenča** 72 r. (Ovčie); 28. 6. Róbert **Kandra** 5 dní (Dolina); 30. 7. Veronika **Kollárová** rod. Bednáriková 71 r. (Ovčie); 5. 9. Mária **Jenčová** rod. Smolková 31 r. (Vítaz); 6. 10. Valentín **Magda** 80 r. (Vítaz); 19. 12. Helena **Humeňanská** rod. Jenčová 80 r. (Ovčie); 24. 12. Regína **Stahovcová** rod. Zeleňáková 86 r. (Vítaz).

Stalo sa v roku 2009

24. 1. – putovali sme do Chminianskej Novej Vsi na celodekanátne stretnutie mladých z príležitosti jubilejného roka sv. Pavla; sv. omšu mal arcibiskup Mons. A. Tkáč, prednášku Dr. J. Leščinský, po ktorej bolo agapé - guláš za hrania skupiny Kerygma • v ten deň v našej farnosti bola celodenná adorácia

15. 2. – piata valentínska púť do Krížovan k sv. Valentínovi; sprevádzala nás Koinónia Jána Krstiteľa

23. – 25. 3. – osadzovali sme štyri nové dvere v kostole sv. Jozefa, robotníka

19. 4. – na sv. omši sa prihovril kňaz Henry Zegara, pôsobiaci v Argentíne

26. 4. – navštívil nás Štefan Novotný, kaplán z Univerzitného pastoračného centra v Košiciach; toto dielo sme finančne podporili

1. 5. – odpustová slávnosť sv. Jozefa, robotníka vo Víťaze; celebrantom bol vdp. Jozef Dugas, farár-dekan v Prešove na Sídlišku III. • zúčastnili sme sa na piatej rozhlasovej púti rádia Lumen do svätyne Božieho milosrdenstva v Krakove

10. – 16. 5. – farská púť pri príležitosti jubilejného roka sv. Pavla, apoštola: navštívili sme Assisi, Rím, San Giovanni Rotondo a Lanciano

31. 5. – 1. sv. prijímanie v Ovčí 10 detí

3. 6. – pribudli nám nové kované dvere, mreže pri vstupe do kostola

7. 6. – 1. sv. prijímanie vo Víťaze 25 detí

8. 6. – navštívili sme kostol sv. Petra a Pavla v Kokave nad Rimavicou a taktiež kňaza, rodáka z Ovčia, Jozefa Bednárika, ktorý nás pozval na návštevu

12. 6. – navštívilo nás spevácke duo M. Podhradská a R. Čanaky

13. 6. - privítali sme sochu sv. Pavla, pri ktorej sme prečítali posledný Pavlov list a tak sme ukončili jubilejný rok sv. Pavla v našej farnosti

19. 6. – putovali sme na odpust v Krížovanoch Božské srdce • začal Rok kňazov, 150 rokov od smrti patróna kňazov, arského farára, Jána Mária Vianneya

21. 6. – pomohli sme zbierkou rodákovi Mikulášovi Uličnému v Budyně nad Ohří

30. 6. – začali sme väčšiu úpravu interiéru kostola sv. Jozefa robotníka

2. - 5. 7. – pešia púť k Levočskej Panne Márii

9. 7. – púť Kresťanských seniorov na Levočskú horu

18. 7. – sv. omša v pohorí Branisko na kopci Slubica

24. – 26. 7. – púť k sv. Anne v Kluknave

6. 9. – ukončenie prác na interiéry kostola sv. Jozefa, robotníka

8. 10. – prvé výročie kresťanského materského centra Mamulienka

28. 11. – slávili sme 8. a 17. výročie konsekrácie kostolov sv. Ondreja a sv. Jozefa vo Víťaze

29. 11. – oslávili sme 17. výročie posvätenia kostola sv. Barbory v Ovčí

30. 11. – na Vyšnom konci odpust k úcte sv. Ondreja, apoštola, mučeníka; Sv. omšu slúžil kaplán v Kluknave, vdp. Peter Lešňovský

6. 12. – odpustovú sv. omšu k úcte sv. Barbory, patrónky kostola na filiálnej obci v Ovčí slúžil rodák vdp. Jozef Bednárik, administrátor v Kokave nad Rimavicou

13. 12. – 80 detí sa zúčastnilo na sv. omši v Prešove, v konkatedrále sv. Mikuláša, pri ktorej boli vyslaní koledníci Dobrej noviny biskupom Mons. Stanislavom Stolárikom

31. 12. – Te Deum - poďakovanie za rok 2009

Prehľad bohoslužieb

		Vítaz		Ovčie	
11. 1.	Pondelok				
12. 1.	Utorok	17:00	za pož. rod. Štefana Uličného G.		
13. 1.	Streda			17:00	† Jozef Magda
14. 1.	Štvrtok	7:00	na vlastný úmysel		
15. 1.	Piatok	18:00	80: Veronika Ondriová	17:00	† Žofia, Štefan Kollárovci
16. 1.	Sobota	7:00	za prístrešie ku Širokému		
17. 1.	2. nedeľa cez rok C	7:30	za farnosť	9:00	† Jozef Hudák
		10:30	† Štefan, Margita Bednárovci		
18. 1.	Pondelok				
19. 1.	Utorok	17:00	† Anton Grega		
20. 1.	Streda			17:00	za zdravie rod. Jenčovej Bednárikovej
21. 1.	Štvrtok	7:00	na vlastný úmysel		
22. 1.	Piatok	18:00	† Jozef, Pavol Krankotovci	17:00	† Jozef, Mária Francovci
23. 1.	Sobota	11:00	70: Helena Krankotová	14:30	sobáš J. Novotný a M. Baranová
24. 1.	3. nedeľa cez rok C	7:30	80: Mária Blizmanová	9:00	za pož. Jaroslava a Alexandry Centkových
		10:30	70: Filoména Straková		
25. 1.	Pondelok				
26. 1.	Utorok	17:00	† Ondrej, Helena Ondriovci		
27. 1.	Streda			17:00	† František, Barbora Čigarskí
28. 1.	Štvrtok	7:00	† Margita Jenčová		
29. 1.	Piatok	18:00	† Ján Bednár	17:00	† Štefan Tobiáš
30. 1.	Sobota	7:00	za prístrešie smer Ovčie		
31. 1.	4. nedeľa cez rok C	7:30	† Ján Pendrák	9:00	za požehnanie Žofie Jenčovej
		10:30	za farnosť		
1. 2.	Pondelok				
2. 2.	Hromnice	17:00	† Mária Birošová		
3. 2.	Streda			17:00	† Ján, Mária Jenčovci
4. 2.	Štvrtok	7:00	† Mária Francová (výročná)		
5. 2.	Piatok	18:00	za chorých	17:00	† Justína, Matej Hudákovci
6. 2.	Sobota	7:00	za členov Ružencového bratstva		
7. 2.	5. nedeľa cez rok C	7:30	† Helena Sabolová (výročná)	9:00	za farnosť
		10:30	za požehnanie rodiny Márie Uličnej		
8. 2.	Pondelok				
9. 2.	Utorok	17:00	† Ján Štofila		
10. 2.	Streda			17:00	za pož. Anny a Mateja Jenčových
11. 2.	Štvrtok	7:00	na vlastný úmysel		
12. 2.	Piatok	18:00	† Valent, Mária Juraškovci	17:00	† Valent, Barbora Jenčovci
13. 2.	Sobota	7:00	70: Filoména Juhásová		
14. 2.	6. nedeľa cez rok C	7:30	† Valentín Magda	9:00	za farnosť
		10:30	† František, Apolónia Štofaníkovci		

Boh je vždy tam, kde ho človek najmenej očakáva.

Odpust sv. Barbory, mučenice v Ovčí 6. 12. 2009

Požehnanie sochy Panny Márie, „pozývajúcej“ v Krížovanoch 12. 12. 2009

Požehnanie obnovej kaplnky sv. Valentína v Krížovanoch 12. 12. 2009

Vianočný strom

Prístrešie

Božie narodenie

Dobrá novina

Silvester, poďakovanie